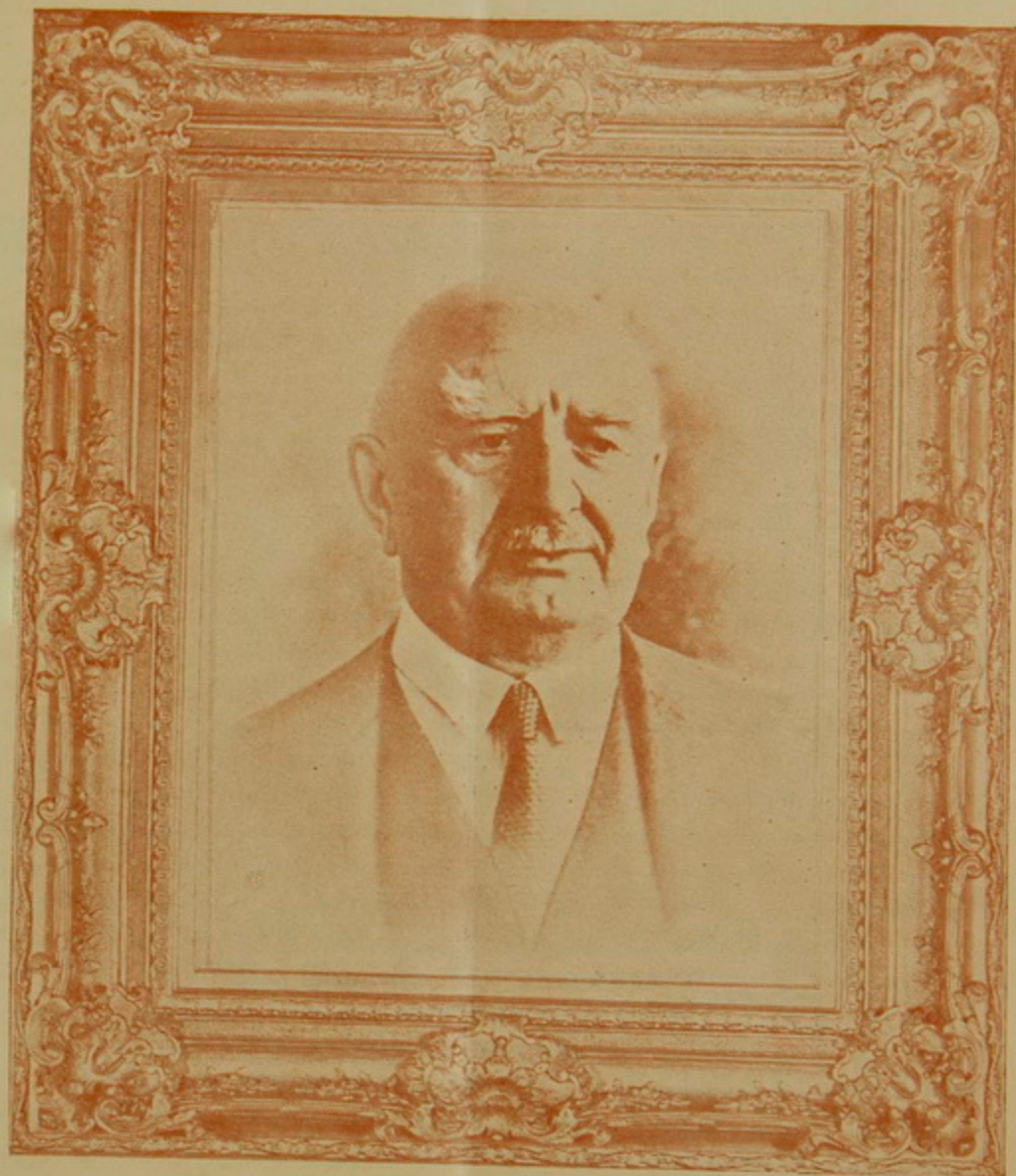

ՎՍԵՄ. ՏԻԱՐ ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻԼՊԵՆԿԵԱՆ

ՄԵԾԱՆՈՒՆ ԲԱՐԵՐԱՐ Ս. ԱԹՈՒՈՅ

—≡ Ս Ի Ո Ն ≡—

ԱՄՍԱԳԻՐ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ — ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԻԹ. ՏԱՐԻ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ

1955

≡ ՅՈՒՆՈՒԱՐ ≡

ԹԻԻ 1

ԻՄԲԵԳՐԵԿԱՆ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ ԵՒ ԵՐԱԽՏԻՔ

Նոր Տարին և Ս. Ննունդը ժամանակի և կեսերի հանդրուաններ և անդրադարձումի պատեհութիւններ են առաւելարար: Ի՛նչ կերպով ալ որ ուզենք մտածել կնանքի մասին, անկա սիրոյ, երախտադիտութեան և պարտականութեան հաշուետուութիւն մըն է, զոր ամէն զիտակից անհատ պարտի զգալ նախ Աստուծոյ, յետոյ իր ժողովուրդին և ապա անոնց նկատմամբ որոնք սատարողներ եղած են իրեն և իր զործին:

Անցնող տարին Ս. Աթոռոյ և Յորդանանի հայութեան համար սպասուած հաւաստիքներ չըբերաւ, մեր ճակատագիրը ուզեց որ մենք շարունակենք մնալ քաղաքական և մանաւանդ տնտեսական նոյն կացութեան մէջ, զոր Պաղեստինի ծանօթ ոլորերգութիւնը պատճառեց մեզի: Սակայն այս պարագան իր եօթը տարիներու տրտում յաջորդականութեամբը չէ յուսահատեցուցած մեզ, և մենք կը շարունակենք ընել մեր կարելին, Միաբանութիւն և ժողովուրդ միասնաբար, դիմադրաւելով այն բոլոր դժուարութիւնները, որոնք կը յամառին մնալ տակաւին իրենց բովանդակ խտութեամբը:

Միւս կողմէն շնորհիւ արտասահմանի մեր բարեկիօն եւ ազգանուէր հարազատներուն, Է. Բ. Ը. Միսրեան, Վսեմ. Գալուստ Կիլլիէնկեանի և ուրիշ յարգամեծար անհատներու, Ս. Աթոռը ցարդ կրցաւ ապրիլ, ապրեցնելով տնտեսական դժնդակ կացութեան մատնուած Պաղեստինի հայութիւնը, չէն ու բարգաւաճ պահելով մեր եկեղեցական հաստատութիւնները, և պաշտպանելով մեր իրաւունքները Ս. Տեղեաց մէջ:

Եթէ Նոր Տարին անդրադարձումի և յիշատակութեան հանդրուան մըն է, որու ընթացքին մարդիկ նաև իրենց սրտի հաշուետւումները բանալու պարտքը ունին, չենք կրնար չմտածել այն սրտազին և ազնիւ վերաբերմունքին՝

զոր արտասահմանի մեր մարմիններն ու համայնքները և ազնուամեծար հարապատենքը ցոյց տուին Ս. Աթոռոյ նկատմամբ, անցնող եօթը տարիներու ընթացքին, հայու վայել կեցուածքով դիմաւորելով մեր կարիքները:

Երախտագիտութեան մեծագոյն բաժինը կը պարտինք նախ Հ. Բ. Ը. Միութեան, ազգին կարիքներուն միշտ հազորդ և օժանդակ այդ «փոքրիկ հանրապետութեան», որուն սփոփարար ձեռքին շատ բան կը պարտի Ս. Յակոբեանց Ուխտը և անոր կամարներուն աջաւինած մեր ժողովուրդը:

Երախտագիտութիւն ի սրտէ Ամերիկահայութեան, որուն, մեր ազէտի օրերէն ի վեր, այս երրորդ անգամն է որ կը դիմենք օգնութեան խնդրանքով, ընդունելով միշտ եղբայրական լիարուսն օժանդակութիւն:

Ենթահակութիւն նոյնպէս Հարաւային Ամերիկայի, Եգիպտոսի, Պաղատտի, Պարսկաստանի, Հնդկաստանի, Եւրոպայի և Միջին Արեւելքի միւս երկիրներու մեր պատուական ազգայիններուն, որոնք անտարբեր շնացին իրենց հարազատներու ազապակող պէտքերուն առջև և միխթարութեան առիթը հանդիսացան մեզի, երբ պէտք զգացինք իրենց օժանդակութեանը: «Յիշատեմք» կ'ըսէ Ս. Դիրքը, որքան քաղցր է այս պատգամը և տեղին այս առիթով բոլոր անոնց համար, որոնք նոյն ցեղի, արեան և ճակատագրի զաւակներ են, իրարու դիմելու, իրարու հետ ըլլալու, ազգովին մեզի վիճակուած կեանքի դժուարութիւններու ընթացքին: Վա՛յ անոնց, որոնց կեանքը ոչ օգտակար յիշողութիւններու շարքէ մը կը կազմուի, այս վերջինները կամաւոր կերպով կը սիրեն մոռացութեան ապաւինիլ: Մեծ անձնաւորութիւններու կեանքը պայմանաւոր է իրենց բարի յիշատակներովը: «Երանի որ ունի զաւակ ի Սիրոն»:

Այս առիթով կ'ուզենք մասնաւորել մեր խորին երախտագիտութիւնը Ս. Աթոռոյս պատուական բարեկամին ու բարերարին, Վսեմ. Գալուստ Կիւլպէնկեանի, որ իր տոհմին յատուկ բարեգործելու արուեստով մը պիտի հասնէր միշտ Հաստատութեանս կարիքներուն, առիթներ ստեղծելով յաճախ ի հաշիւ իր առատաբաշխ նուիրատուութիւններու, ազնուական վեհութեամբ, որ կնիքն է եղած միշտ իր նկարագրին:

Անցնող եօթը տարիներուն՝ Վսեմ. Գալուստ Կիւլպէնկեանը միակը եղաւ, որ տարուան ընթացքին, քանի մը ամիս անգամ մը, առիթներ ստեղծեց միշտ իր իշխանական նուէրները Ս. Աթոռ զրկելու, կիրթ և ազնուական զգացումներով և միջոցներով, առանց զգացնել ուղեւոր իր տուածը: Բարերարելու այս կերպը յատուկ է միայն փառասիրութենէ զերծ հոգիներուն, որոնք կը խորշին ցոյցերէ: Ս. Աթոռոյ անզուգական բարերարը չի հանդուրժեր իր անձին թմբուկով աշխարհը լեցնող աղմուկին: Իր բարձրօրէն մշակուած միտքն ու առաքինի հոգին չեն կրնար հանդուրժել նման մակերեսային զգացումներով զբաղելու և զբաղեցնելու տատանքին:

Իր բարեգործելու կերպին մէջ ոչ միայն բարիքի իմաստասիրութիւնը կը նշմարուի, այլ, ինչպէս ըսինք իր բարերարելու կերպը կարիքները դիմաւորելու չէ որ կը ձգտի այնքան՝ որքան բարիքները յաւերժելու:

Երբ խօսք եղած է իր ներկայութեանը, մեր ազգային կարիքները հուշալու և մեր մտքին ու հոգիին անդաստանները բարդաւաճելու, իր մտքին ու

զգացումին սլաքը ուղղուած է միշտ Էջմիածնին և Երուսաղէմին, այն միակ զոյգ Հաստատութիւններուն՝ որոնք լուսաւոր և բախտորոշ դեր մը ունեցած են և կը շարունակեն ունենալ մեր կրօնական և մշակութային կեանքին մէջ։ Ս. Աթոռոյ մեծ բարեկամն ու բարերարը կը հաւատայ Էջմիածնի հոգեկան ու խորհրդանիշ դերին, այն գերազոյն մագնիսին, որ դարեր շարունակ իրեն քաշած է սերունդներու նայուածքը։ Որովհետեւ Էջմիածինը միայն նուիրապետական մեր բարձրագոյն Աթոռը չէ, այլ գերազոյն խորհրդանիշ մը, իմանալի այն պարունակը՝ զոր իւրաքանչիւր ժողովուրդ ունի և կը ստեղծէ իրեն համար, իբրեւ գերազոյն ամբողջ և կամար-գօտի, հոգիները իրարու զօդող։

Իսկ Երուսաղէմի Սրբոց Յակոբեանց Առաքելական Աթոռը, իբրեւ գերազանցօրէն կրօնական Հաստատութիւն՝ շատ վաղնջական օրերէն սկսեալ՝ առարկայ եղած է Հայ ժողովուրդի սիրոյն և պաշտամունքին, առաւելաբար Ս. Երկրի մէջ կատարելով մեր Եկեղեցւոյ և ազգին պատկանած Սրբավայրերու պահպանութեան զօրծը։ Իսկ իբրեւ ուխտավայր քրիստոնեայ սերունդներու, ան զրաւած է ու կը զրաւէ տեղ մը, որուն կրօնական տարածքը հոգիներուն վրայ, վեր կը մնայ չափերէ և բաղդատութիւններէ։

Այս զոյգ սրբազան Հաստատութիւնները եղած են միշտ Հայ ժողովուրդի համար հայրենի հող և անկիւն, և ունեցած իրենց դերը մեր ժողովուրդի կրօնական և ազգային կեանքին վրայ։ Այդ Հաստատութիւններէն միոյն, Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց լայնախարիսի և ազգապարծան մենաստանին մէջ է որ կը բարձրանայ Ս. Աթոռոյ Կիւլպէնկեան Մատենադարանը, կառուցուած Վսեմ. Գալուստ Կիւլպէնկեանի կողմէ, ի յիշատակ իր երջանիկ ծնողներու, տալաւարելով իր մէջ կրօնի, կրթութեան և զրականութեան զանձերը։

Անդրադարձումի և երախտագիտութեան այս սրտազին առիթով յանուն Ս. Աթոռոյ և Պաղեստինի ազէտահար մերագն ժողովուրդին, նորին Վսեմութեան Ս. Աթոռոյ պատուական բարեկամին ու բարերարին կը յայտնենք մեր ջերմագին երախտագիտութիւնը, մաղթելով ի սրտէ իրեն երկար ու առողջ բազմաթիւ տարիներ, որ զէսգի ի վիճակի ըլլայ ան իրազօրծելու ինքզինքը ի նպաստ մեր Եկեղեցիին, մշակոյթին և ժողովուրդի բազմերես կարիքներուն։

Օրհնէնք յիշատակին իր ծնողաց և յարգանք ու լաւազոյն մաղթանքներ նոր Տարւոյ և Ս. Ծննդեան տօներուն առիթով, Ս. Աթոռոյ Միաբանութենէն իր մեծ բարեկամին ու բարերարին՝

ՎՍԵՄ. ԳԱԼՈՒՍ ԿԻԻԼՊԷՆԿԵԱՆԻ։

